

КОНЦЕПТ CHRISTIANITY ТА ЙОГО РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ У ТВОРАХ Г. К. ЧЕСТЕРТОНА

Стовбур О. В.

аспірантка,

асистентка кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови

Запорізький національний університет

вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, Україна

orcid.org/0000-0001-5448-4264

olga.stovbur.zp@gmail.com

Ключові слова: *релігійний
концепт, індивідуально-
авторська картина світу,
структура концепту,
когнітивні ознаки,
компоненти концепту,
способи вербалізації концепту.*

Статтю присвячено аналізу концепту Christianity в англійській картині світу та індивідуально-авторській його репрезентації у творах англійського письменника і теолога Г. К. Честертон.

Світобачення автора завжди є вторинним щодо реальної дійсності та ґрунтується на власних світоглядних переконаннях, цінностях, досвіді тощо. Однак, незважаючи на всю його унікальність, воно є невід'ємною частиною національної концептосфери, а в авторській картині світу модифікується через синтез індивідуального та колективного пізнання. Це стосується й індивідуально-авторського концепту Christianity, який, попри зростаючий науковий інтерес до християнських концептів, ще не був об'єктом всебічного вивчення. Саме це і становить актуальність та новизну представленої розвідки, метою якої було вивчення шляхів мовної об'єктивації концепту Christianity Г. К. Честертоном.

Дослідження показало, що концепт Christianity у творчості Г. К. Честертон формується шляхом трансформації вже існуючого в англійській картині світу культурного концепту і не суперечить загальноприйнятим біблійним догматам християнства. Це підтверджується результатами аналізу понятійного компонента концепту та встановленням його основних когнітивних ознак. Авторська позиція та індивідуальне світобачення Г. К. Честертон стають очевидними під час аналізу образного компонента концепту, коли автор, окрім традиційних вербалізаторів, використовує власні, образні, часто перифрастичні найменування, які додають концепту нові смисли. Поглиблений аналіз процесу формування індивідуального концепту показує, як крізь призму авторського світобачення за допомогою стилістичних тропів розширюється зміст концепту і він одержує специфічний, відповідно до авторського світопізнання, ракурс. У результаті дослідження були встановлені як загально-національні, так й індивідуально-авторські риси змісту лексичних одиниць, що актуалізують концепт Christianity. Так, відповідно до своєї релігійної картини світу Г. К. Честертон підкреслює в християнстві певні семантичні ознаки, що не є типовими в традиційному богослов'ї. Це такі ознаки, як лицарство та благородство, романтизм та всепоглинаюча радість. Для мовної об'єктивації цих ознак концепту Г. К. Честертон широко користується стилістичними засобами, і це допомагає йому додати нові індивідуальні смисли концепту Christianity.

THE CONCEPT OF CHRISTIANITY AND ITS REPRESENTATION IN THE WORKS OF G. K. CHESTERTON

Stovbur O. V.

Postgraduate Student,

Assistant at the Department of English Translation Theory and Practice

Zaporizhzhia National University

Zhukovskoho str., 66, Zaporizhzhia, Ukraine

orcid.org/0000-0001-5448-4264

olga.stovbur.zp@gmail.com

Key words: *religious concept, individual author's worldview, concept structure, cognitive features, concept components, ways of verbalizing the concept.*

The article in question considers the concept of Christianity in English-language worldview and its individual author's representation in the representation in the works of a famous English writer and theologian G. K. Chesterton. The author's worldview is always secondary to the real life. Being based on one's personal beliefs, values, and experiences, the author's worldview is always unique. However unique, it is still an integral part of the national conceptosphere, and is modified into author's worldview through the synthesis of individual and collective knowledge.

It also concerns the individual author's concept of Christianity, which, despite the increasing scholarly attention to Christian concepts, has not been thoroughly studied yet. All this made the problem utterly interesting for research the purpose of which was to study the ways of Chesterton's verbal presentation of the concept of Christianity.

The research shows that Chesterton's concept of Christianity is formed through the transformation of the already existing cultural concept in the English-language worldview, and it aligns with accepted biblical doctrines of Christianity. This is confirmed by the analysis of the national component of the concept and identifying its key cognitive features. Chesterton's individual worldview becomes evident during the process of analysing the figurative component of the concept. Here the author employs not only traditional verbalizers of the concept but also introduces his own imaginative, often periphrastic names, adding in this way new meanings to the concept.

The further study of the individual concepts' formation process demonstrates how, through the prism of the author's worldview, the content of the concept is being expanded, obtaining a specific perspective in line with the author's understanding of the world.

The results of the conducted research make it possible to identify both general (national) and individual author's features of the lexical units that actualize the concept of Christianity.

During the course of the research, not only were general, or national, features of the concept of Christianity identified, but also author's individual characteristics. Thus, in accordance with his religious worldview, G. K. Chesterton emphasizes certain semantic features of the concept of Christianity that are atypical in traditional theology. These features include chivalry and nobility, romanticism, and "corybantic" joy. For the linguistic objectification of these features within the concept, G. K. Chesterton extensively employs stylistic devices, thereby aiding him in imparting new individual meanings to the concept of Christianity.

Постановка проблеми. Зміна парадигми гуманітарного знання в останні десятиліття в бік антропоцентризму призвела до появи нових наукових напрямів, які вивчають людину в її різновекторних взаємовідношеннях зі світом, що її ото-

чує. Саме тому в центрі уваги дослідників у сфері сучасної лінгвокультурології знаходиться поняття концепту як одиниці мови та культури. Проблема концепту, якій присвячена наша розвідка, вписується в більш широкий лінгвофілософський

напряму трихотомії «мова – релігія – культура», дослідницький інтерес до якої останнім часом значно посилюється. У зв'язку із цим особливу увагу привертають релігійні концепти, які є сегментами релігійної картини світу того чи іншого народу.

Ключовими елементами релігійного світобачення різних етносів виступають тотожні релігійні поняття (душа, бог, вірування, істина, гріх тощо). Це дає можливість стверджувати, що такі концепти, як «релігія», «віра», «Бог» належать до загальнолюдських концептів. Оскільки вони є значущим у багатьох мовних картинах світу, зокрема і англійській, це дозволяє нам назвати їх універсальними концептами релігійного світобачення. Наша розвідка являє собою вивчення одного з базових релігійних концептів – «християнство» (далі – Christianity) та особливості його мовного вираження у творах Г. К. Честертон. Незважаючи на те, що цей концепт представляє значний інтерес для дослідження, він досі не ставав предметом комплексного наукового аналізу, не вивченими залишаються також питання його індивідуально-авторської репрезентації. Саме цим і зумовлена **актуальність** цієї розвідки та вибір тематики дослідження.

Об'єкт дослідження – релігійний концепт британської лінгвокультури Christianity. **Предметом** дослідження є особливості мовного вираження концепту Christianity у творчості англійського письменника і теолога Г. К. Честертон. **Метою** розвідки є визначення специфіки актуалізації індивідуально-авторського концепту Christianity Г. К. Честертон.

Наукова новизна виконаного дослідження полягає в тому, що в ньому вперше проаналізовано особливості індивідуально-авторського концепту Christianity Г. К. Честертон та визначено специфіку його мовної репрезентації.

Матеріалом дослідження слугували тлумачні, етимологічні та релігійні словники англійської мови (Cambridge Dictionary, Oxford Learner's Dictionary, Collins Dictionary, тощо), а також твори Г. К. Честертон («Orthodoxy», «Heretics», «The Everlasting Man», «Why I Am a Catholic», «The Ball and The Cross»). Методами дослідження слугували: концептуальний аналіз, аналіз словникових дефініцій, етимологічний аналіз.

На сучасному етапі розвитку мовознавства поняття «концепт» набуло статусу базового в когнітивній лінгвістиці, а також у дослідженнях лінгвокультурологічного напрямку. Активно ведеться вивчення теоретичних питань концепту, а саме його визначення, зміст, структура тощо. Формат нашого дослідження не передбачав детального аналізу становлення поняття «концепт» в сучасному мовознавстві, тож ми лише констатуємо, що в цій статті ми дотримуємось точки зору

М. Полужина, що лінгвокультурний концепт – це ментальна одиниця, елемент свідомості, який відіграє роль посередника між культурою і мовою [1, с. 215].

Концепт – це певна сукупність уявлень людини про те, що для неї важливе (Батьківщина, воля, Бог, сім'я, істина). Він виявляє цінності, які у своїй більшості є загальнолюдськими світоглядними поняттями, саме тому можемо стверджувати, що відповідні концепти мають універсальний характер. Однак слід зазначити, що попри всю їх універсальність, вони визначаються певною національною специфічністю. Це стосується і релігійних концептів, які є результатом поєднання індивідуального релігійного світобачення людини та колективного релігійного світоосмислення відповідної спільноти.

Проблема концепту не є новою в українському мовознавстві. Так, дослідженню підлягали такі концепти, як: «страх», «щастя», «гнів», «радість», «любов», «степ», «гроза», «квітка», «природа» тощо. Однак при тому, що загальна палітра концептуальних досліджень в Україні досить багата, розвідок саме релігійних концептів проведено недостатньо. У цьому напрямі працювали: Н. Піддубна (вербалізація релігійних концептів); В. Городецька (концептосфера релігійного дискурсу); Л. Михно, О. Найдьонова, Т. Петрик (концепт «Релігія»); М. Бойчук, П. Мацьків, Т. Вільчинська, Г. Поліна, А. Шабан (концепт «Бог»), К. Коломієць (концепт «Віра»). Більшість із них виконано на матеріалі української мови. Щодо концепту Christianity, то він не став об'єктом ґрунтовних лінгвістичних розвідок як загалом, так і в тій чи іншій індивідуально-авторській картині світу. Все це ще раз підкреслює **актуальність** проведеного нами дослідження.

Дослідження індивідуально-авторських концептів є досить актуальним напрямом сучасної концептології, адже результати їх вивчення дають можливість більш глибоко та всебічно аналізувати мовну картину світу тієї чи іншої лінгвоспільноти через творчість її письменників. Із цієї точки зору постать відомого англійського письменника Г. К. Честертон, його індивідуальність і творчий доробок є надзвичайно важливими для дослідження. Ця людина надзвичайного таланту займає особливе місце в англійській літературі та культурі не тільки як оригінальний письменник і публіцист, а й знаний теолог. Релігія була важливим аспектом його творчості, й усі доробки Г. К. Честертон позначені безмежною християнською любов'ю до людини та оптимізмом. У них письменник намагається довести унікальність християнства і показати, що віра протистоїть песимізму і зневірі та перебуває в злагоді з розумом. Він був упевнений у тому, що саме

християнська віра найкраще відповідає духовній потребі людини. Знаменитий трактат Г. К. Честертон «Ортодоксія» вважається одним із найбільш радісних та оптимістичних християнських апологій XX століття.

Говорячи про **індивідуально-авторську картину світу**, слід також зазначити, що в тексті твору письменник створює вторинну, по відношенню до реальної, дійсність, яку він бачить та відчуває, і це бачення базується на власному світовідчутті, на тих чи інших його переконаннях, ідеалах тощо. Однак попри всю самотність індивідуально-авторського бачення світу, воно передусім виступає невід’ємною складовою частиною національної концептосфери мови і модифікується в індивідуальній мовній картині світу автора шляхом синтезу індивідуального та колективного пізнання. У нашому випадку релігійна картина світу Г. К. Честертон є частиною англійської мовної картини світу, що об’єктивована відповідними концептами і виступає як індивідуально-авторський феномен.

Структура концепту Christianity, як і будь-якого концепту, за своєю будовою подібна структурі семантичного поля, тож відповідно її складниками також є ядро та периферія. Таку модель концептів визнає більшість українських науковців (М. Полюжин, О. Селіванова, Т. Вільчинська). До ядра належать ім’я концепту і виражені ним універсальні знання, загальноприйняті поняття та етимологія, які виявляються за допомогою лексикографічних джерел. До периферії концепту ми відносимо його інтерпретаційне поле – індивідуальне світосприйняття, суб’єктивний досвід, оцінки і тлумачення ядра та концептуальних ознак. Як узагальнення можна зазначити, що до ядерної зони відносяться одиниці, які репрезентують ядро національної свідомості, а до периферійної – індивідуальна свідомість.

Перший етап дослідження концепту – лексикографічний; він дозволяє визначити загальнонаціональні компоненти концепту на рівні системи мови. Для цього ми використовували англійські загальномовні та спеціалізовані тлумачні словники, тезауруси, словники сполучуваності, словотворчі словники. Дослідження починалося з етимологічного аналізу імені концепту та вивчення його етимологічного складника. Такий аналіз допомагає встановити внутрішню форму концепту, механізм його формування та виявити характеристики, пов’язані зі значенням слова імені концепту.

Становлення одиниці Christianity в англійській мові відбулось приблизно у XIV ст. від одиниці *cristente*, що означала: християнський світ у цілому; належність до християнства; вірування, засноване Ісусом Христом. Ця лексема була похід-

ною від старофранц. *crestienté* (християнський світ у цілому; духовний авторитет; хрещення), що у свою чергу походило від *christianitatem* (у ном. відм. *christianitas*) – одиниці церковної латини на позначення іменника стану від *christianus* (тобто християнин) [10].

Глибоке дослідження походження одиниці Christianity було проведено американським вченим Ніколасом Шейзером. Він стверджує походження одиниці з іврити від лексеми *messiah* «обраний», яку було перекладено грецькою в *christos*. У Новому Заповіті 3 рази з’являється дериватив лексеми *Christian* і означає послідовник Христа, а не послідовник християнства як нового явища. Пізніше, приблизно 100 р. н.е., поняття Christianity починає зустрічатись у текстах як нова віра на противагу юдаїзму [12].

Таким чином, етимологічний аналіз показав, що одиниця Christianity виникла в англійській мові приблизно в XIV ст. опосередковано через старофранцузьку та латину від грецького *christos*, що у свою чергу було перекладом слова *messiah* з іврити.

До аналізу були залучені лексикографічні та енциклопедичні словники, оскільки саме вони є одним із достовірних джерел інформації про семантичне наповнення концепту. Через словникові дефініції лексеми імені концепту можливо виявити значущі поняттєві ознаки концепту, які об’єктивуються в цих дефініціях. Аналіз словникових дефініцій допоміг виявити лексико-семантичну структуру концепту, яку створюють базові лексичні значення, що зустрічаються у всіх словниках, а саме: 1) релігія, яка ґрунтується на вірі в Ісуса Христа як боголюдини; 2) збірне поняття: люди, які сповідують християнство; 3) ідеали, переконання, звички, притаманні християнам; 4) місцевість, де сповідується християнство [2, 3, 8, 9].

Узагальнення всіх словникових значень, які вербалізують концепт Christianity, дозволяє виокремити його превалюючі семантичні ознаки: релігія, віра, система поглядів і традицій, Ісус Христос.

На наступному етапі дослідження за допомогою словникової інформації були визначені синонімічні відповідники імені концепту. Слід зазначити, що синонімічний ряд в імені концепту Christianity невеликий. Це лексеми *Christiandom* і *Orthodoxy*, з яких перша є абсолютною; її визначаємо як стилістичний синонім. Лексема *Orthodoxy*, яка теж має декілька схожих значень, об’єктивує концепт Christianity додатковою концептуальною ознакою «Традиція» [11]. Слід також зазначити, що в релігійній картині світу Г. К. Честертон лексема *Orthodoxy* виступає абсолютним синонімом до слова *Christianity*. У назву однієї зі своїх книг («Ортодоксія») він заклав саме це значення – справжнє християнство (правовір’я).

До **периферійної зони** концепту (**інтерпретаційної**) зазвичай відносяться конотативні, асоціативні характеристики, що становлять образний компонент концепту. Цей компонент вирізняється особливою яскравістю, оскільки він описується словами, які, як правило, вживаються не в прямому, а в переносному значенні за допомогою стилістичних тропів.

Наразі перейдемо до індивідуально-авторського концепту Christianity в творах Г. К. Честертон і способах його об'єктивності в тексті. Відомо, що автор може йти двома шляхами: створювати абсолютно новий індивідуальний оказіональний концепт (що є досить рідким явищем), або трансформувати існуючий в лінгвокультурі відповідний концепт за рахунок доповнення нових індивідуальних відтінків. Концепт Christianity створюється Г. К. Честертоном другим шляхом: модифікація наявного концепту та актуалізація певних його характеристик новими смислами. Для створення індивідуально-авторського концепту письменник доповнює та актуалізує певні характеристики концепту, завдяки чому формується особливий індивідуальний варіант. Відомо, що авторські концепти можуть бути представлені як **експліцитно** (коли в тексті багаторазово повторюється лексема імені концепту), так й **імпліцитно** (коли письменник активізує цей концепт, вживаючи різноманітні тропи (метафори, порівняння тощо)). У цьому дослідженні ми розглянемо обидва способи.

Аналіз показав, що Г. К. Честертон дуже активно використовує лексему імені концепту Christianity в текстах аналізованих робіт. Тільки в «Ортодоксії» вона зустрічається 160 разів, а також її синоніми (Christendom – 13; Orthodoxy – 21), тобто йдеться про експліцитну репрезентацію концепту.

У своїх роботах Г. К. Честертон не демонструє специфічність свого бачення християнства. На перший погляд, може здаватися, що авторський концепт представлено в традиційному баченні – набором стандартних когнітивних ознак. Коли він пише про християнство, він називає його Orthodoxy (ортодоксія – правовір'я) і асоціює його з Апостольським символом віри, тобто підкреслює своє традиційне осягнення феномену християнства (триєдиність Бога, віра у Ісуса Христа як сина Божого, спасіння, воскресіння тощо).

When the word «orthodoxy» is used here it means the Apostles' Creed, as understood by everybody calling himself Christian until a very short time ago and the general historic conduct of those who held such a creed... [5, с. 4].

Г. К. Честертон акцентує увагу читача на таких беззаперечних християнських чеснотах, що займають чільне місце в семантиці християн-

ства та відноситься до ядра концепту – *милосердя, любов, віра, надія, смирення.*

Thus some humanitarians only care for pity; and their pity (I am sorry to say) is often untruthful. For example, Mr. Blatchford attacks Christianity because he is mad on one Christian virtue [5, с. 10].

Поглиблений аналіз процесу формування індивідуального концепту показує, як крізь призму авторського світобачення розширюється зміст концепту, і він одержує специфічний ракурс.

...The merely mystical and almost irrational virtue of charity [5, с. 10].

Як бачимо з наведеного прикладу, письменник наголошує на християнській рисі *милосердя* в досить традиційній манері, однак наділяючи її незвичними означеннями – прикметниками *містичне* та *іраціональне*. Якщо прикметник *містичний* можна зустріти в християнській літературі, то означення *іраціональний* важко вписується в семантичне коло ознаки *милосердя*. Цим Г. К. Честертон вкладає у своє бачення концепту певний новий смисл, відсутній у традиційному теологічному вжитку.

Описуючи процес становлення таких базових християнських понять, як *віра, надія, милосердя*, Г. К. Честертон вживає дієслово *invent*, яке звучить тут майже як оказіональне з урахуванням того, що в словникових дефініціях ця лексема має значення скоріше винаходження, ніж створення абстрактних релігійних понять.

The three mystical virtues which Christianity has not adopted, but invented, are faith, hope, and charity [4].

На наш погляд, це незвичне для цього контексту дієслово підсилює абсолютну новизну та особливість християнства як нової релігії.

Однією зі значимих ознак християнства, на якій акцентує Г. К. Честертон, є смирення, якій письменник надає домінуючу роль в успішному розвитку та функціонуванні правовір'я і застерігає від невірного трактування цієї риси:

I mean, of course, the virtue of humility. I admit, of course, most readily, that a great deal of false Eastern humility (that is, of strictly ascetic humility) mixed itself with the main stream of European Christianity [4].

The whole secret of the practical success of Christendom lies in the Christian humility, however imperfectly fulfilled [4].

Особливо цікаво аналізувати ознаку концепту Christianity *радість* у трактовці Г. К. Честертон. З одного боку, емоція радості є невід'ємною характеристикою християнства (Євангеліє – добра, радісна звістка) і не раз згадується в Новому Завіті. З іншого боку, Г. К. Честертон надає цій ознаці майже онтологічного характеру:

Man is more himself, man is more manlike, when joy is the fundamental thing in him, and grief the superficial [5, с. 57].

Joy, which was the small publicity of the pagan, is the gigantic secret of the Christian [5, с. 57].

The only fun of being a Christian was that a man was not left alone with the inner Light, but definitely recognized an outer light, fair as the sun, clear as the moon, terrible as an army with banners [5, с. 27].

В останньому прикладі, окрім лексеми *fun*, яка тут означає радість, Г. К. Честертон вживає на позначення Бога метафоричний вираз *outer light* і розкриває є Його сутність через низку порівнянь *fair as the sun, clear as the moon, terrible as an army with banners*. Таке індивідуально-авторське бачення християнства робить відповідний концепт більш яскравим та образним, більш романтичним, за визначенням самого автора.

Цікаво розглянути інші приклади, де автор використовує протилежні когнітивні ознаки концепту Christianity для образності його об'єктивації. З одного боку, автор говорить про християнство як релігію здорового глузду, що перебуває в злагоді з розумом:

...In this Christianity is at one with common sense; but all religious history shows that this common sense perishes except where there is Christianity to preserve it... [7].

These essays are concerned only to discuss the actual fact that the central Christian theology (sufficiently summarized in the Apostles' Creed) is the best root of energy and sound ethics [5, с. 4].

Christianity is always out of fashion because it is always sane; and all fashions are mild insanities [6].

З іншого боку, Г. К. Честертон підкреслює в християнстві семантичну ознаку романтизму, рису, що в богословських працях практично не зустрічається. Він дає дуже яскраве визначення романтики ортодоксії:

I wish to set forth my faith as particularly answering this double spiritual need, the need for that mixture of the familiar and the unfamiliar which Christendom has rightly named romance [5, с. 3].

Для мовної об'єктивації романтичного характеру концепту Christianity Г. К. Честертон також підсилює висловлювання стилістичним прийомом порівняння:

Christianity was like a huge and ragged and romantic rock, which, though it sways on its pedestal at a touch, yet, because its exaggerated excrescences exactly balance each other, is enthroned there for a thousand years [5, с. 35].

Використовуючи стилістичні прийоми, Г. К. Честертон персоніфікує християнського Бога, надаючи йому незвичайний та виразний відтінок значення *captain*:

Christianity came into the world firstly in order to assert with violence that a man had not only to look inwards, but to look outwards, to behold with astonishment and enthusiasm a divine company and a divine captain [5, с. 27].

У наступному прикладі цікавим є використання епітету, що на перший погляд здається дещо недоречним:

If he had understood Christianity he would have known that there never has been, and never can be, any Christianity that is not corybantic [4].

Лексема *corybantic* означає «шалений, запальний, несамовитий», і цим епітетом Г. К. Честертон концептуалізує своє індивідуально-авторське бачення християнства ознакою особливої потужності, нездоланності й романтичної наснаги.

Відомо, що Г. К. Честертон мав дещо утопічні середньовічні ідеали рицарства. Він вважав їх вираженням християнської етики і наділяв відповідний концепт цією ознакою:

This was one of the traditions that did truly prepare the world for the coming of Christianity and especially of Christian chivalry. This is what did help to sustain civilisation through the incessant defeats of the Dark Ages and the barbarian wars; out of which what we call chivalry was born [7].

Індивідуально-авторське бачення Г. К. Честертоном християнства відчувається в образності його авторського письма, коли він підсилює відповідний концепт за допомогою різних синтаксичних засобів, які він використовує у своїх досить парадоксальних на перший погляд характеристиках концепту Christianity. У цьому руслі цікавими є приклади використання паралельних конструкцій для вербалізації таких периферійних ознак концепту, як *свобода*:

According to most philosophers, God in making the world enslaved it. According to Christianity, in making it, He set it free [5, с. 28].

Дійовий характер, силу та нездоланність християнської релігії Г. К. Честертон підкреслює парадоксальністю своїх коментарів і паралельними конструкціями:

Buddhism is centripetal, but Christianity is centrifugal: it breaks out [5, с. 10].

If Christianity were only a new oriental fashion, it would never be reproached with being an old and oriental faith [7].

Even if Christianity was one vast universal blunder, it is still a blunder as solitary as the Incarnation Christendom has had a series of revolutions and in each one of them Christianity has died. Christianity has died many times and risen again; for it had a god who knew the way out of the grave [7].

Порівняння, що його використовує Г. К. Честертон, для демонстрації тріумфальної ходи християнства по планеті базується на біблійних референціях, і це в поєднанні з образністю його синтаксису додає оригінальності презентації відповідного концепту:

It was one of those moments when, as Christ walked on the water, so was Christianity walking in the air [7].

Проведене дослідження дає можливість констатувати, що концепт Christianity у творчості Г. К. Честертон загалом базується на біблійних догматах християнства і не суперечить загальним поглядам, а саме триєдності та Апостольському символу віри. Відповідний концепт не тільки відтворює духовний аспект християнського світу, але й дещо змінюється та інтерпретується відповідно до авторського світобачення Г. К. Честертон та його релігійної картини світу. Однак, окрім традиційних вербалізаторів концепту, автор також використовує у своїх текстах власні образні, часто перифрастичні найменування, які накладаються на прийняті в соціумі християнські традиції, додаючи нові смисли концепту.

Подальший аналіз проблеми релігійних концептів убачаємо в розширенні об'єкта розвідки за рахунок дослідження інших складників концептосфери Г. К. Честертон.

ЛІТЕРАТУРА

1. Полюжин М. Поняття, концепт та його структура. *Філологічні науки. Мовознавство : Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*. 2015. В. 4. С. 212–222.
2. Britannica. History & Society. Christianity. URL: <https://www.britannica.com/topic/Christianity> (дата звернення: 30.10.2023).
3. Cambridge Dictionary. Christianity. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/christianity?q=Christianity> (дата звернення: 30.10.2023).
4. Chesterton G.K. Heretics. URL: <https://www.gutenberg.org/cache/epub/470/pg470-images.html> (дата звернення: 10.11.2023).
5. Chesterton G.K. Orthodoxy. Київ : Мультимедійне видавництво Стрельбицького, 2018. 58 с.
6. Chesterton G.K. The Ball and the Cross. URL: <https://www.gutenberg.org/cache/epub/5265/pg5265-images.html> (дата звернення: 10.11.2023).
7. Chesterton G.K. The Everlasting Man. URL: <https://www.gutenberg.org/cache/epub/65688/pg65688-images.html> (дата звернення: 10.11.2023).
8. Collins English Dictionary. Christianity. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/christianity> (дата звернення: 30.10.2023).
9. New Advent. Catholic Encyclopedia. Christianity. URL: <https://www.newadvent.org/cathen/03712a.htm> (дата звернення: 30.10.2023).
10. Online Etymology Dictionary. Christianity. URL: https://www.etymonline.com/word/Christianity#etymonline_v_28080 (дата звернення: 24.10.2023).
11. Oxford Learner's Dictionary. Orthodoxy. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/orthodoxy?q=orthodoxy> (дата звернення: 30.10.2023).
12. Schaser N.J. What's the Origin of Christianity? Israel Bible Center. URL: <https://weekly.israelbiblecenter.com/where-did-christianity-come-from> (дата звернення: 25.10.2023).

REFERENCES

1. Poliuzhyn M. (2015) Ponyattia, kontsept ta yoho struktura [Notion, concept and its structure]. *Filolohichni Nauky. Movoznavstvo: Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka Eastern European National University*. vol. 4. Pp. 212–222.
2. Britannica. History & Society. Christianity. URL: <https://www.britannica.com/topic/Christianity> (accessed 30 October 2023).
3. Cambridge Dictionary. Christianity. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/christianity?q=Christianity> (accessed 30 October 2023).
4. Chesterton G. K. Heretics. URL: <https://www.gutenberg.org/cache/epub/470/pg470-images.html> (accessed 10 November 2023).
5. Chesterton G. K. (2018). Orthodoxy. Kyiv, Strelbyskyy Multimedia Publishing. 58 p.
6. Chesterton G. K. The Ball and the Cross. URL: <https://www.gutenberg.org/cache/epub/5265/pg5265-images.html> (accessed 10 November 2023).
7. Chesterton G. K. The Everlasting Man. URL: <https://www.gutenberg.org/cache/epub/65688/pg65688-images.html> (accessed 10 November 2023).
8. Collins English Dictionary. Christianity. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/christianity> (accessed 30 October 2023).
9. New Advent. Catholic Encyclopedia. Christianity. URL: <https://www.newadvent.org/cathen/03712a.htm> (accessed 30 October 2023).
10. Online Etymology Dictionary. Christianity. URL: https://www.etymonline.com/word/Christianity#etymonline_v_28080 (accessed 24 October 2023).
11. Oxford Learner's Dictionary. Orthodoxy. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/orthodoxy?q=orthodoxy> (accessed 30 October 2023).
12. Schaser N. J. What's the Origin of Christianity? Israel Bible Center. URL: <https://weekly.israelbiblecenter.com/where-did-christianity-come-from> (accessed 25 October 2023).